

Блудова Юлія Олександрівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради,
Харків, Україна

E-mail: julia_bludova@ukr.netORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6338-0571>

Scopus: 57218897519

Ільїна Олена Олексіївна

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради,
Харків, Україна

E-mail: ilinahelen@ukr.netORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1951-4311>

Scopus: 58681289200

**Творча діяльність як засіб психосоціальної підтримки дітей
в інклюзивному освітньому просторі**

У статті теоретично обґрунтовано значення творчої діяльності як потужного засобу психосоціальної підтримки та соціальної інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього простору України. Актуальність дослідження зумовлена значними трансформаціями освітньої системи та гострою потребою у створенні безпечного, гуманного й емоційно сприятливого середовища в умовах сучасних викликів (війни, стресу).

Мета статті полягає у визначенні механізмів, умов і педагогічних підходів, що гарантують дієве застосування творчості для формування психологічного добробуту школярів.

На основі аналізу нормативно-правових актів (закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту») та наукових праць вітчизняних дослідників (В. Сухомлинський, А. Колупаєва, О. Проскура) доведено, що творчість є альтернативною мовою для дітей, які не можуть вербалізувати травматичний досвід і переживання.

Розкрито корекційно-реабілітаційні функції творчої діяльності (емоційно-регулятивну, катарсичну, соціалізуючу) та її психологічні механізми впливу, як-от: символізація, емоційна регуляція, відновлення контролю і майстерності, а також невербальна комунікація. Ці механізми сприяють зниженню тривожності, доланню стресу та формуванню внутрішньої стійкості.

Окреслено форми творчої активності (художня творчість, музична активність, казкотерапія, проектна діяльність), які комплексно впливають на емоційну, когнітивну, сенсорну та соціальну сфери розвитку дитини. Творчі заняття виступають потужним важелем у формуванні позитивного психоемоційного фону та розвитку особистісних якостей дітей. Вони надають можливість безперешкодно себе виразити, пережити внутрішні конфлікти, знизити рівень стресу й опанувати навички спілкування. У межах інклюзивного навчання креативні підходи та мистецькі техніки стають засобом пристосування та відновлення, дозволяють педагогам культивувати атмосферу злагоди та всебічної підтримки.

Висновки підкреслюють, що системна інтеграція творчих методів в інклюзивному освітньому середовищі, що ґрунтується на принципах безпеки, прийняття та індивідуалізації, є невід'ємним ресурсом психосоціальної підтримки та сприяє ефективній соціалізації, розвитку саморегуляції та розкриттю потенціалу всіх учнів.

Ключові слова: психосоціальна підтримка, інклюзивний освітній простір, діти з особливими освітніми потребами, творча діяльність, Нова українська школа.

Вступ. Сучасна українська освіта перебуває в умовах значних трансформацій, спрямованих на створення безпечного, гуманного й інклюзивного середовища для кожної дитини. Особливої уваги потребують діти з особливими освітніми потребами, для яких важливими є не лише адаптовані програми

навчання, а й психосоціальна підтримка, що сприяє емоційному добробуту, розвитку впевненості, відчуттю безпеки та соціальної включеності.

Одним із дієвих засобів творення позитивного психоемоційного стану та розвитку особистості дітей є творча діяльність. Вона створює умови для вільного самовираження, подолання внутрішніх переживань, зниження емоційної напруги та формування вмінь соціальної взаємодії. У контексті інклюзивної освіти творчі методи й арттехнології стають інструментом адаптації та реабілітації, допомагають освітянам створити атмосферу прийняття і підтримки.

Потреба в забезпеченні інклюзивного освітнього середовища закріплена низкою нормативно-правових актів України. Зокрема, Закон України «Про освіту» гарантує право кожної дитини на здобуття освіти та визначає інклюзивне навчання як систему освітніх послуг, що враховує індивідуальні потреби учнів. Закон України «Про повну загальну середню освіту» уточнює механізми створення інклюзивних класів і команд психолого-педагогічного супроводу. Важливим документом є також Концепція розвитку інклюзивної освіти, у якій зацентровано увагу на потребі створення сприятливого психосоціального клімату й умов для розвитку особистості кожного школяра.

Застосування творчої діяльності як методу психосоціальної підтримки відповідає і міжнародним стандартам, зокрема настановам ЮНЕСКО щодо створення безпечного й емоційно сприятливого освітнього середовища.

Отже, творча діяльність стає вагомим інструментом створення гармонійного розвитку, емоційного добробуту та соціальної інтеграції дітей. Це зумовлює необхідність вивчення значення творчості як інструменту психосоціальної допомоги в інклюзивному освітньому середовищі.

Мета та завдання дослідження. Мета статті – теоретично обґрунтувати й окреслити значення творчої діяльності як засобу психосоціальної допомоги дітям в інклюзивному освітньому просторі, а також визначити умови, методи й педагогічні підходи, що гарантують її дієве застосування для формування безпечного освітнього середовища.

Матеріали та методи дослідження. У статті використано методи аналізу наукової літератури, нормативно-правових актів, а також узагальнення педагогічного досвіду.

Результати дослідження. Питання творчої діяльності дітей, психосоціальної підтримки й організації інклюзивного освітнього простору активно вивчають вітчизняні науковці. Значущий внесок у розкриття ролі творчості в розвитку дитини зробили В. Сухомлинський, який підкреслював виховний потенціал творчої праці, її вплив на формування особистісної гармонії, та О. Савченко, яка досліджувала індивідуалізацію навчання і розвиток творчих здібностей здобувачів освіти. У працях Г. Тарасенко та Л. Хомич висвітлено механізми стимулювання креативності молодших школярів і педагогічні умови творчої активності.

Проблеми психолого-педагогічної та психосоціальної підтримки дітей розглянуті у працях Г. Костюка, акцентовано увагу на необхідності системного психологічного супроводу школярів, та С. Ладивір, де проаналізовано особливості розвитку дитини в умовах сучасної школи. Дослідниця О. Караванова вивчала питання психологічної адаптації і підтримки дітей у складних життєвих обставинах, а О. Проскура приділяла увагу психосоціальній допомозі в умовах кризових ситуацій, що є особливо актуальним у контексті сучасних викликів.

Інклюзивна освіта як умова забезпечення рівних можливостей для всіх дітей, зокрема дітей з особливими освітніми потребами (далі – ООП), стала предметом фундаментальних досліджень Н. Бібік, яка висвітлювала питання компетентнісного підходу й адаптації освітнього середовища. Вагомий внесок у розвиток інклюзивної педагогіки належить А. Колупаєвій – провідній українській дослідниці у сфері інклюзії, яка обґрунтувала принципи організації інклюзивного освітнього простору та моделі підтримки дітей з ООП. У працях С. Максименка досліджено закономірності психічного розвитку дитини й умови її успішної соціалізації, а О. Тараненко, І. Демченко й К. Шевченко аналізують практичні аспекти створення безпечного, комфортного та доступного освітнього середовища.

Інклюзивна освіта ґрунтується на принципі, що всі діти мають право навчатися разом, отримувати підтримку, необхідну для повного розкриття свого потенціалу. Безпека в інклюзивному освітньому просторі передбачає фізичний і психологічний захист дитини, а комфорт – адаптацію освітнього середовища, дидактичних матеріалів і використання спеціальних технічних засобів. Рівні можливості забезпечуються через індивідуальний підхід, різноманітні методи навчання та професійну компетентність педагогів. Важливими є опанування принципів адаптації та модифікації освітнього процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій підтримки інклюзивного навчання, організації педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами та побудови ефективної взаємодії з родиною. Однією з умов інклюзії є доступність освітнього середовища – фізична, інформаційна та комунікаційна. Важливу роль відіграють уроки доброти, тренінги толерантності та спільні проекти, які формують емпатію та взаємоповагу (Акімова, 2025).

Сучасні соціокультурні виклики – війна, вимушене переселення, негативна обстановка, емоційне виснаження – значно впливають на емоційний стан і поведінкові реакції дітей. У такому оточенні особливої ваги набуває психосоціальна підтримка, спрямована на відновлення відчуття безпеки, стабільності й віри у власні сили. Тема психосоціальної підтримки дітей нині є надзвичайно актуальною, адже більшість із них стикаються із травмувальними подіями, стресом, втратами, зміною звичного життєвого й освітнього середовища (Колупаєва, 2024).

Психологічне благополуччя дитини розглядають як цілісну характеристику психічних властивостей і станів, що окреслюють її здатність повноцінно комунікувати з навколишнім світом у наявних суспільних умовах. Серед головних показників психологічного добробуту виділяють:

- сприятливу систему міжособистісних зв'язків;
- наявність позитивних чи помірних емоційних станів;
- суб'єктність у провідній діяльності;
- сформовані вікові психічні надбання (зокрема, самовпорядкування, децентрацію) (Колупаєва, 2024).

Психосоціальна підтримка дітей – це комплекс заходів, спрямованих на збереження та відновлення емоційної рівноваги, розвиток адаптивної поведінки й покращення соціального функціонування. Для дітей ця підтримка означає відновлення почуття безпеки, нормалізацію емоцій, розвиток уміння визнавати та висловлювати власні переживання, а також зміцнення соціальних зв'язків (Савченко, 2022).

Не менш значущою є командна робота фахівців: учителя, асистента, психолога, логопеда, дефектолога та соціального педагога. Саме така взаємодія забезпечує безперервний супровід дитини та створює стабільну систему підтримки. Гнучкість навчання дозволяє застосовувати різні методи – ігрові, інтерактивні, арттерапевтичні й інші. Завдяки цьому реалізується індивідуальна програма розвитку (далі – ІПР), яка враховує унікальні потреби кожної дитини (Акімова, 2025).

Одним із найбільш ефективних інструментів такої підтримки є творча діяльність, оскільки саме через творчість дитина може безпечно виразити внутрішні переживання, долати стрес, активізувати особистісні ресурси та формувати позитивну самооцінку. Творчість у психосоціальній роботі з дітьми виконує роль альтернативної мови – мови символів, образів, рухів, кольорів, звуків. Діти, які пережили травматичні події, часто не можуть вербалізувати свої емоції, тому мистецька діяльність стає для них природним способом вираження та опрацювання внутрішнього досвіду (Квітка, 2019).

Творчість виконує низку важливих корекційно-реабілітаційних функцій:

- емоційно-регулятивну – знижує тривожність, страх, агресію; допомагає пережити стрес у символічній формі;
- комунікативну – сприяє налагодженню стосунків, розвитку емпатії та довіри;
- мотиваційну – посилює інтерес до навчання, сприяє внутрішній активності;
- катарсичну – дозволяє безпечно звільнитися від внутрішньої напруги;
- соціалізуючу – сприяє розумінню себе у групі та прийняттю інших (Квітка, 2019).

Щоб глибше зрозуміти, чому творча діяльність є настільки дієвим засобом психосоціальної підтримки, важливо розглянути внутрішні процеси, які вона активує. Творча діяльність – це не просто заняття чи спосіб самовираження, це механізм психологічних змін, що впливає на емоційну, поведінкову та пізнавальну сфери. Саме тому варто виокремити основні механізми впливу творчості на психічний стан дитини, як-от:

- символізація – перетворення переживань в образи, які легше опрацювати;
- емоційна регуляція – заспокійливий вплив повторюваних рухів, концентрації на процесі;
- катарсис – вивільнення накопичених емоцій через творчий акт;
- контроль і майстерність – відновлення відчуття впливу на світ («я можу змінити результат»);
- невербальна комунікація – можливість висловити те, що дитина не може пояснити словами;
- соціальна інтеграція – творча співпраця зміцнює відчуття спільності (Середа, 2019).

Творча діяльність розглядається як ефективний інструмент психосоціальної підтримки дітей, оскільки сприяє розвитку емоційної сфери, креативності та комунікативних умінь, а також виконує терапевтичну функцію. Використання арттехнологій допомагає знижувати психоемоційне напруження, сприяє опрацюванню внутрішніх переживань і формуванню позитивного образу «Я». У процесі малювання, ліплення, музичної чи рухової активності дитина отримує можливість безпечно виражати почуття, зокрема й ті, що складно вербалізувати. Такий підхід є особливо значущим в інклюзивному освітньому просторі, де творча діяльність виступає ресурсом адаптації, розвитку саморегуляції та соціалізації кожної дитини, забезпечує атмосферу підтримки, прийняття та психологічної безпеки (Сорочинська, 2025).

Інклюзивна освіта приносить користь не лише дітям з ООП, а й усім учням, адже формує соціальні навички, толерантність, здатність до співпраці та взаємопідтримки. Наш заклад освіти активно працює над розвитком інклюзивного освітнього середовища: викладачі та здобувачі освіти беруть участь

у семінарах, тренінгах, вебінарах, проводять методичні обговорення, створюють навчально-методичні матеріали для підготовки майбутніх учителів. Ця діяльність спрямована на формування професійної готовності до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами та побудову доступного й комфортного освітнього простору.

З огляду на різноманітність механізмів впливу творчості у роботі з дітьми може реалізовуватися в багатьох формах. Кожен вид творчої активності має власні терапевтичні можливості й адаптується під вік, потреби й емоційний стан дитини. Розглянемо основні форми творчої діяльності, які найбільш ефективно застосовуються у психосоціальної підтримці. Це художня творчість (малювання, ліплення, аплікація, колаж) – дає можливість візуалізувати й опрацювати емоції; музична й рухова активність – знімає напругу, сприяє релаксації, об'єднує дітей; казкотерапія і драматизація – допомагає моделювати досвід подолання труднощів; ігрова та проєктна діяльність – розвиває командну роботу, відповідальність, співпереживання (Середа, 2019).

Аналіз наукових підходів до використання арттехнік у корекційній роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями, що розглядає дослідниця А. Харківська, підтверджує їхню ефективність як інноваційного засобу розвитку мовлення та соціальної адаптації. Застосування малювання, ліплення, пісочної терапії, музикотерапії, ігротерапії та інших мистецьких методик сприяє активізації мовленнєвої діяльності, розвитку пізнавальних процесів, емоційної сфери та комунікативних навичок. Арттехнології забезпечують комплексний вплив на слуховий, зоровий і руховий канали сприйняття інформації, що є особливо важливим у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Підкреслюється необхідність індивідуалізованого підходу та подальших досліджень механізмів дії арттерапії з метою оптимізації корекційно-розвивальної роботи (Харківська, 2024).

Оскільки творча робота охоплює емоційну, когнітивну, сенсорну та соціальну складові частини, її вплив виходить далеко за межі емоційного розвантаження. Вона комплексно сприяє розвитку особистості, формуванню навичок взаємодії та адаптивної поведінки. Тому доцільно визначити сфери розвитку дитини, на які впливає творча діяльність, це:

- емоційна сфера: зниження тривожності, розвиток емоційної усвідомленості, підвищення самооцінки;
- когнітивна сфера: розвиток уваги, мислення, уваги, вербальної комунікації;
- моторика: розвиток дрібної моторики та сенсорної інтеграції;
- соціальна адаптація: формування співпраці, емпатії, навичок взаємодії (Квітка, 2019).

Попри потужний потенціал творчості, її ефективність залежить від того, у яких умовах вона реалізується. Важливо створити середовище, яке гарантуватиме дітям безпеку, прийняття та можливість висловлювати себе без страху оцінювання. У підсумку окреслимо ключові умови, за яких творча діяльність набуває максимального психосоціального впливу. Цими умовами виступають: безпечне, ненасильницьке середовище; підтримувальна позиція педагога або психолога; індивідуалізація діяльності; упровадження творчих методів у навчальний процес; співпраця з родиною.

Висновки. Творчість є важливим складником розвитку особистості: вона допомагає людині розуміти себе, долати емоційні труднощі, знижувати рівень стресу, формувати нові погляди на проблеми та знаходити ресурси для самовідновлення. Завдяки творчій діяльності діти отримують можливість самовиразися, зміцнити внутрішню стійкість, розвивати навички комунікації та співпраці.

Системне впровадження творчої діяльності в інклюзивному освітньому просторі сприяє підвищенню емоційної стійкості дітей, розвитку саморегуляції, покращенню соціальної адаптації та формуванню позитивного образу «Я». Творчість стає не лише способом самовираження, а й потужним терапевтичним інструментом, який допомагає дитині відновитися, розвинути внутрішній потенціал і знайти підтримку в соціумі.

Отже, творча діяльність є невід'ємним ресурсом психосоціальної підтримки дітей, особливо в умовах сучасних викликів, і має бути органічно інтегрована в педагогічній практиці інклюзивного освітнього середовища.

Література

Акімова О. Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів до роботи в умовах інклюзії. *Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти*. Серія «Педагогіка. Психологія». 2025. № 7. С. 3–11. <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2025-1.01>

Про освіту : Закон України № 2145–19 від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Квітка Н. Арттерапевтичні технології у процесі інклюзивного навчання. *Діти з особливими потребами в освітньому просторі* : збірник тез доповідей Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології, м. Чернігів, 10–11 жовтня 2019 р. Київ, 2019. С. 73–77. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/>

id/eprint/719235/1/APT-ТЕРАПЕВТИЧНІ%20ТЕХНОЛОГІЇ%20%20В%20ПРОЦЕСІ%20%20ІНКЛЮЗИВНО-ГО%20НАВЧАННЯ.pdf

Колупасва А., Таранченко О. Реалізація інклюзивної парадигми в освіті дітей з ООП в Україні у воєнний період. *Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи*. 2024. № 5. С. 15–21. <https://doi.org/10.32782/ped-uzhnu/2024-5-3>

Серета І., Збишко Є. Використання технології арттерапії в корекційно-виховній роботі. *Інноваційна педагогіка*. Харків, 2019. Вип. 10. С. 63–66. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/10/part_1/14.pdf

Савченко О., Калюк О. Методика діагностики когнітивних аспектів суб'єктивного благополуччя особистості. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2022. № 1 (25). С. 89–101. <https://doi.org/10.31108/2.2022.1.25.10>

Сорочинська О. Арттехнології в роботі з дітьми : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2025. 140 с. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/44457/1/1.pdf>

Харківська А. Арттехніки у корекційній роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. № 12 (4). С. 48–52. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i4-008>

Creative activity as a means of psychosocial support for children in an inclusive educational space

Bludova Yuliia

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Pedagogy, Psychology, Primary Education
and Educational Management*

*Municipal Establishment “Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy” of Kharkiv Regional Council,
Kharkiv, Ukraine*

Iliina Olena

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Pedagogy, Psychology, Primary Education
and Educational Management*

*Municipal Establishment “Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy” of Kharkiv Regional Council,
Kharkiv, Ukraine*

The article theoretically substantiates the importance of creative activity as a powerful means of psychosocial support and social integration of children with special educational needs in the conditions of an inclusive educational space of Ukraine. The relevance of the study is due to significant transformations of the educational system and the urgent need to create a safe, humane and emotionally favorable environment in the conditions of modern challenges (war, stress).

The purpose of the article is to identify mechanisms, conditions, and pedagogical approaches that guarantee the effective use of creativity to shape the psychological well-being of schoolchildren.

Based on the analysis of regulatory legal acts (Laws of Ukraine “On Education”, “On Complete General Secondary Education”) and scientific works of domestic researchers (V. Sukhomlynsky, A. Kolupaeva, O. Proskura), it is proven that creativity is an alternative language for children who cannot verbalize traumatic experiences and worries.

The correctional and rehabilitation functions of creative activity (emotional-regulatory, cathartic, socializing) and its psychological mechanisms of influence are revealed: symbolization, emotional regulation, restoration of control and mastery, as well as non-verbal communication. These mechanisms contribute to reducing anxiety, overcoming stress, and forming internal resilience.

Forms of creative activity (artistic creativity, musical activity, fairy tale therapy, project activity) are outlined, which have a comprehensive impact on the emotional, cognitive, sensory and social spheres of a child’s development. Creative activities are a powerful lever in the formation of a positive psycho-emotional background and the development of children’s personal qualities. They provide an opportunity to freely express themselves, experience internal conflicts, reduce stress levels and master communication skills. Within the framework of inclusive education, creative approaches and artistic techniques become a means of adaptation and recovery, allowing teachers to cultivate an atmosphere of harmony and comprehensive support.

The findings emphasize that the systematic integration of creative methods into an inclusive educational environment based on the principles of safety, acceptance, and individualization is an integral resource of psychosocial support and contributes to effective socialization, the development of self-regulation, and the realization of the potential of all students.

Keywords: psychosocial support, inclusive educational space, children with special educational needs, creative activity, New Ukrainian School.

References

Akimova, O. (2025). Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do roboty v umovakh inkluzii [Professional training of future primary school teachers for work in inclusive settings]. *Naukovyi visnyk Vinnytskoi akademii bezpererвної osvity. Seriya "Pedagogika. Psykholohiia"*, 7, 3–11. <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psyh-2025-1.01> [in Ukrainian].

Zakon Ukrainy "Pro osvitu" № 2145–19 (2017) [Law of Ukraine "On Education"]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].

Kvitka, N. O. (2019). Artterapevtychni tekhnolohii v protsesi inkluzyvnoho navchannia [Art-therapy technologies in the process of inclusive learning]. *Dity z osoblyvymy potrebamy v osvitnomu prostori: Proceedings of the International Congress on Special Pedagogy, Psychology and Rehabilitology (Chernihiv, October 10–11, 2019)*, pp. 73–77. Kyiv. [in Ukrainian].

Kolupaieva, A. A., & Taranchenko, O. M. (2024). Realizatsiia inkluzyvnoi paradyhmy v osviti ditei z OOP v Ukraini u voiennyi period [Implementation of the inclusive paradigm in the education of children with SEN in Ukraine during wartime]. *Pedahohichna innovatyka: suchasnist ta perspektyvy*, 5, 15–21. [in Ukrainian].

Sereda, I. V., & Zbyshko, Ye. A. (2019). Vykorystannia tekhnolohii artterapii v korektsiino-vykhovnii roboti [Use of art-therapy technologies in correctional and educational work]. *Korektsiina pedagogika*, 10, 63–66. Kharkiv. [in Ukrainian].

Savchenko, O., & Kaliuk, O. (2022). Metodyka diahnostyky kohnityvnykh aspektiv subiektyvnoho blahopoluchchia osobystosti [Methodology for diagnosing cognitive aspects of subjective well-being]. *Orhanizatsiina psykholohiia. Ekonomichna psykholohiia*, 1(25), 89–101. <https://doi.org/10.31108/2.2022.1.25.10> [in Ukrainian].

Sorochynska, O. (2025). Art–tekhnolohii v roboti z ditmy [Art technologies in work with children]. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka. Retrieved from <https://eprints.zu.edu.ua/44457/1/1.pdf> [in Ukrainian].

Kharkivska, A. (2024). Art-tekhniky u korektsiinii roboti z ditmy z movlennievymy porushenniamy [Art techniques in correctional work with children with speech disorders]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka*, 12(4), 48–52. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i4-008> [in Ukrainian].

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Received: February 04, 2026

Accepted: March 02, 2026

Published: April 22, 2026